

DISPUTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,

D E

HYPOCHONDRIASI.

Q U A M,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

N E C N O N

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

STANHOPE BAYNES,

ANGLO-BRITANNUS,

Soc. Med. Edin. Soc.

Est quodam prodire tenus, si non datur ultra.

HOR.

Prid. Id. Junii, hora loquæ solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXVII,

DISPUTATIO
IN APOCALYPTICIS
HYPOTHESIS

ANNUENTIA SUMMA
EX ACADEMIA BERNENSIS

DOCTOREM
ACADEMIAE BERNENSIS

PRO GRADU DOCTORIS
IN THEOLOGIA

STANISLAVUS
ANGLO-ITALICUS

SOC. MED. BERNENSIS

PRIMA IN IURIS

EDITIONE
APUD DALL'OLIVIERO

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

D E

HYPOCHONDRIASI.

DEFINITIO hypochondriasis ab egregio nostro Cullenio tradita, aliis a scopo aberrantibus, merito anteferenda videtur, paucis modo additis, ut ipse in praelectionibus admonet.

Dyspepsia cum languore, torpore, metu, molestia, in temperamento melancholico.

HISTORIA MORBI.

In symptomatum enarratione haud alienum fore ducimus, eundem sequi ordinem, quo munia cor-

A

poris

2 DE HYPOCHONDRIASI.

poris naturalia, vitalia, simulatque animalia, afficiuntur.

Nequaquam, ut alii permulti, hicce morbus subito ingruit, sed primordia ejus neque ipsi aegro neque medico facile dignosci possunt; paulatim vero atque subdole ingravescit, ita ut per symptomata jamjam enumeranda ejus natura omnibus tandem pateat.

Quodam mentis aequae ac corporis praegresso torpore, cibi appetentia a statu sano magis magisque pedetentim alienatur, nullique inservit ordini, modo etenim solito major atque effraenata evadit, modo autem penitus prosternitur, aut tantopere vitatur, ut absurda vel incongrua expetat; summo vero odio prosequatur, quae sumptu facilia atque salutaria forent; potus cujuscunque sit generis fastidio habetur; plumbeus denique dolor, qui, cibo deglutito, ventriculum et praecordia nunquam non aggreditur, omnia cogit averfari ciborum genera, eaque quasi tormenta reformidare.

Paulo ferius inflationes rugitusque intestinorum adoriuntur, quibus acidae eructationes, nausea, dolor circa cardiam rodens, gulae affectiones spasmodicae succedunt.

Nunc

Nunc vero ingesta, magna ex parte, adhuc cruda atque immutata, ingenti viscidae materiae copia commista, regurgitantur, et haec saburra modo tam acida est, ut hebetet dentes, modoque tam acris ut, juxta aliquos auctores, pannos carbaeos rodat, et aliquando foetore ova diu incubata refert. Haec autem symptomata post macularum eruptionem leviora redduntur.

Si ingesta per pylorum transmittuntur spasmi, inflationes enormes, nec non dolores lancinantes, praecipue sub costas spurias, in hypochondriorum utraque, maxime vero in sinistra regione, intestina tentant, et in hac nonnunquam tumor duriusculus sentitur; subtus ventriculum pulsatio immanis percipitur, interdum regiones lumborum ventremque nephriticos colicosque mentientes, cruciant dolores; alvus plerumque pertinaciter astricta, aliquando autem liquida evenit, et murmura et borborygmi aegrum turbant, quorum causa flatu, ubi primum per inferiora vel superiora expelluntur, induciae quaedam, sed raro diuturnae, a doloribus conceduntur.

Sputatio continua aegrum infestat, et ideo sputatores nuncupabantur hypochondriaci.

Nocturna quies per incubum vel tristitia insomnia turbatur; et, quamvis somnus, omnium laborum

4 DE HYPOCHONDRIASI.

rum et solitudinum medela atque perfugium esse existimetur, tamen ex eo, hoc morbo laborantibus, dolores quamplurimi metusque oriuntur, dum nil præter tristissima spectacula oculis obijci videtur.

Jam ad munia vitalia transeundum est.

Cordis tremoribus crebris atque palpitacionibus per intervalla gravatur aeger; pulsus tardus est, et durus.

Respiratio difficilis, et ad motum quemvis, laboriosa evadit; nonnullos etiam paroxysmi graves asthmatici impetunt.

Functiones animales morbo haud immunes restant.

Corpus invito tardeque movetur. Animus, metui præcipue mortis, moerori, inquietudini, morositati, zelotypiae, pravisque suspicionibus omnis generis, valde redditur proclivis, ita ut, absque ulla justa occasione, haecce pathemata quam pertinacissime foveat; porro, hominum consortia fugiunt, solitudinemque anxie quaerunt, ne mens, uni semper meditationi intenta, aliorum turbetur colloquio; nulli sunt propositi tenaciores, nulli majori gaudent facultate, totam mentem uni atque eidem cogitationi penitus adhibendi;

hinc

hinc merito observatum est, melancholicos caeteros ingenio praestare.

Sunt denique quaedam symptomata, totum quae corpus infestant, et in ordinem haud reduci possint; anne talia sunt, saburrae atrabiliariae nonnunquam sanguinolentae, modo per vomitum modo per alvum eliminatae?

Frequentes desidendi conatus aegrum exercent. Dolore ardenti, qui aliquando partem ejus unicum affligit, lingua laborat. Maculae luridae atque vibices per totam corporis superficiem, maxime vero in inferioribus extremitatibus, sese ostendunt. Hydrops vel icterus inferuntur. Vertigo et stupor, tinnitus aurium, cum auditu difficili et oculorum caligine, frequenter occurrunt. His adjice dolores atrocissimos capitis; artus etiam dolore obtuso, saepius acuto, distorquentur. Melancholia et mania aliquando superveniunt, quae laborantis vitam tam gravem tamque miserabundam reddunt, ut aliquando finem laboribus quaerere cogatur, vim sibi met ipsi inferendo.

Horum multa tamen raro occurrunt, donec morbus inveteratus evaserit, altasque radices acquisiverit.

Licet symptomata hujus morbi ordine quodammodo methodico recensere conati sumus, tamen

6 DE HYPOCHONDRIASI.

men agnoscendum est, quod rarissime, in eodem homine, hunc ordinem vel numerum sequantur.

Quamvis per intervalla remissiones patiatur morbus, tamen nunquam sanitate integra et illibata fruitur aeger, sed continuo plus minus opprimitur; interdum tam mitia eveniunt symptomata, ut quasi prorsus abire diffimulet; sed, heu! iterum novo quasi impetu recrudesceit.

Aliquando paucis mensibus, saepius pluribus annis, curriculum implet; et nonnulla prostant exempla, in quibus paucos intra dies a primo ingressu ferias egerit.

T H E O R I A.

Morbus de quo, hoc tentamen scripturi sumus, praeclarum praebet documentum, quanti semper momenti est, aegri, cujus salutis curam gerimus, temperamentum ejusque cognoscere causam, ut sic nobis morbi, quo laborat, natura apprime innotescat.

Quoniam illi, qui melancholico sunt temperamento, praesertim, imo verisimiliter, soli verae hypo-

hypochondriaci obnoxii sunt, necessarium esse videretur, causas indiciorum, per quae ab aliis talis corporis conditio dignoscitur, perfunctorie investigare; et, uti imagines contrarii coloris aliae aliis invicem lucem affundunt, hoc animo pauca de temperamento sanguineo, quod melancholico contrarium esse putamus, dicere conabimur: Hinc nostra de morbi natura perceptio non solum clarius fiet, sed discrimen cum inter et hysteriam evidentius atque facilius reddetur.

Si enim haecce duo temperamenta inter se conferre velimus, ex diametro opposita esse inveniuntur.

Gaudet etenim temperamentum melancholicum nigris, ficcis, atque crispatis multum capillis, oculis nigrescentibus, et vultu subatro, strictione corporis habitu, musculis firmioribus, cute denique nec molli nec laevi; porro, aspectu notatur meditabundo; arteriae exiles sunt; venae autem in superficie corporis eminent. Motus muscularis tardus atque torpidus evadit, alvus fere astricta, et sensilitas magnopere imminuta est.

Huic corporis conditioni mentis functiones omnino quadrant; nam, intellectus percipiendique facultas tarda atque inertia occurrunt; ideae non nisi pigre in ordinem rediguntur.

Lentius

8 DE HYPOCHONDRIASI.

Lentius atque tardius, quam ulli alii, odio, amore, vindicta, aut gaudio excandescunt; quicquid autem ingenio vel animo semel suscipiunt, summa pertinacia prosequuntur.

Ab hoc autem corporis et animi habitu, omni prorsus re differt temperamentum sanguineum; quod, ut de aliis fileam, capillis insignitur mollioribus atque humidioribus, colore nunc rubescente, nunc candente, vel quovis ullo alio, si modo nigrum excipias, inditis, nec ut in melancholico tam multiplices sinuantur in orbes, florida plenaque facie, molliori atque laeviori cute, corpore crasso, lepido, laetoque fronte, musculari prompto ac agili motu pollet; alvus laxior fere sese habet, sensilitas exquisita est, acumen ingenii impigrum, sermones alacres, denique animus perfacile pathematibus afficitur hilaribus et jucundis.

Ex lineamentis horum temperamentorum supra descriptis, manifesto constat, quod inter se longe lateque differant, et hancce diversitatem, ex quadam causa cuique propria originem ducere, nemo sanus negabit; qua ex re talis pendeat causa, proxime explorandum venit.

Imprimis, praemonendum est, sanguinis molem in melancholico longe aliter quam in sanguineo distributam esse; in illo enim in venas, in hoc au-

tem temperamento in arterias praeponderat, ut ab erudito Gaubio bene his verbis observatum est.

‘ In strictioribus contra corporibus vasa majora
‘ magis distenduntur, venaeque, prae arteriis, laxi-
‘ ores ultra modum tumescunt.’

Sensibilitas totius nervosi systematis acutior aut hebetior, pro tensione cerebri majori aut minori, redditur; et haec non solum a plenitudine ejus arteriarum, sed a celeritate, qua per has propellitur sanguis, dependet; ad hanc rem elucidandam phrenitis et syncope pro exemplis inserviant. In priori, sanguis ad cerebrum majori solita copia mittitur; ac porro per vasa ejus, et praesertim arterias, rapide pellitur, a quo systema tam sensibile redditur, ut sonus aures, vel minimus, vel lucis impressio quantulacunque, oculos offendat.

In syncope vero, sanguine vix usque ad cerebrum adveniente, corpus fere omnino insensibile evadit.

In melancholico temperamento arteriae totius systematis, et idcirco etiam cerebri ex causa supra memorata, non solum minorem sanguinis copiam, quam in sanguineo temperamento continent, sed etiam hanc ipsam torpide tardeque propellunt; quocirca cerebri tensio, vel vigor in tem-

peramento melancholico minor est; et hinc sensilitas totius nervosi generis, in eadem ratione minor est, et inde etiam irritabilitas muscularium fibrarum, quae sensilitati nervosi systematis semper responder, obtusior efficitur, quam in sanguineo; in hoc enim arteriae amplius distenduntur, et sanguis per illas velocitate majori transit; et hinc tonus seu tensio cerebri, et inde sensilitas nervosi systematis in genere, sed speciatim muscularium fibrarum, irritabilitas augetur.

His collatis, una primaria causa, cur circuitus in temperamento melancholico, quam in sanguineo, tardior sit, liquido, ni fallor, appareat; ob torporem, nempe, sive defectum irritabilitatis in cordis et arteriarum fibris muscularibus.

Quidam, fortasse de hujusce theoriae veritate dubitantes, perhibere conentur, quod irritabilitas muscularium fibrarum, per statum cerebri, vel vim nervosam, minime afficiatur, has vero fibras per suam vim insitam solummodo agere. Omnia proferre argumenta, quae ad hanc opinionem refellendam adduci possint, limitibus hujusce dissertatiunculæ minime competit. Rationi maxime consentaneum videtur, et per experimenta equidem confirmatum est, quod vis insita muscularum, musculariumque fibrarum, a vi nervosa dependeat,

pendeat, vel ei ad amissum congruat, ut ovum ovo; igitur utraque a cerebro earum scaturigine communi proveniunt.

Praeterea, sensibilitas totius systematis, et irritabilitas muscularium fibrarum, absque cerebri tono, seu tensione, augeantur, quo magis arteriae, quae et fibras musculares, et cerebrum, necnon nervos, jugiter suppeditare observantur, a sanguine distenduntur, et quo celerius hic sanguis earum lumina percurrit; phlegmone hujus opinionis praebet illustrationem. Et, nonne sensibilitas sanguinei temperamenti major, ab evolutione phlogist^o, per actionem arteriarum magis acceleratam, extricati redditur?

Talem opinionem confirmare videtur, quod omnibus notum est, vim scilicet vitalem praecipue a calore pendere; et, cum hic magnopere minuitur, ingens torpor insensibilitasque oritur, ut in vespertilionibus, aliisque avibus quae per totam hyemem vita quasi orbatae videntur; si hoc verum est, in promptu erit rationem reddere, cur sensibilitas irritabilitasque, in temperamento melancholico, valde minora eveniunt, quam in sanguineo, nempe, quia in illo arteriarum actio minor est, et nonnisi in parva copia evolvitur phlogiston.

Denique,

Denique, conditio solidi simplicis in singulis temperamento diversa notam discriminis exhibet. Procul dubio etenim status est flexibilitatis, et elasticitatis hujus organi, motui muscolari prompto et facili accommodatissimus. Hac conditione sanguineum temperamentum gaudere, melancholicum autem rigiditate errans carere videtur. Ex hac rigiditate fit, quod motus muscularis tardior et difficilior evadat.

Postremo, quoniam membranae finibus nervorum obductae in temperamento melancholico, in genere densiores atque rigidiores sunt, quam in sanguineo, necesse est, ut impressio, quae in temperamento sanguineo sensationem ciere queat, nullam in melancholico excitet; condensatio cutis manuum opificum aucta, et inde sensibilitas ejus partis imminuta, nemini ignota sunt.

Ex omnibus supra dictis, causam colligere possumus, cur sensibilitas systematis temperamenti melancholici obtusior est, et motus ejus et munia corporea in genere torpidiora, atque tardiora occurrunt.

Transeundum fit ad causam animi, in utroque temperamento, diversitatis investigandam; sed de hac valde perfunctorie tantum dicere licet; ob-

servatio

servatio quotidiana clare ostendit, inexplicabilem quandam sympathiam corpus inter et animum existere; quo magis corpus validum, et naturaliter sensilius est, eo animus hilarior, atque erectior, sese habet; et vice versa:

Hinc metuunt cupiuntque, dolent gaudentque. VIRG.

D I A G N O S I S.

Hysteria, dyspepsia vera, et melancholia, soli videntur esse morbi, qui hypochondriasis speciem prae se ferre, talique sub larva medicum fallere queant.

De his igitur ordine. Si vel auctoritatem priorum serviliter sequi, vel ab analogia tam aliena, opiniones male stabilitas tradere medici, haud tam proclives fuissent, proferre discrimen hysteriam inter et hypochondriasin vix opus esset, saltem primo utriusque insultu; hoc etenim tempore ulli vix alii morbi magis inter se differunt; etsi autem hysteria, postquam diu duraverit, symptomata hypochondriasi exferat similia, uti sunt dyspepsia, inflationes, appetentia cibi prava, &c.

haec

haec a debilitate per crebros violentosque paroxysmorum regressus illata oriuntur.

Quoniam hypochondriasis et hysteria jam diu a spectatissimis medicis pro morbo eodem tractatae sunt, nos magis dilucidos accuratosque esse oportet in iis dignoscendis; eo igitur, memoriae causa, in quatuor capitula, quae de diagnosi dicturi sumus, dividere libet; quorum in primo, De causis eorum remotis; 2do, De causa proxima; 3tio, De symptomatibus; 4to, De cura, agemus.

Quoad causas remotas: Hypochondriasis sexus virile, hysteria foeminas, raro aut nunquam viros, adoritur.

Diversis porro vitae periodis annique temporibus occurrunt. Temperamentum melancholicum hypochondriasi praecipue obnoxium est, hysteriae vero sanguineum; proinde hypochondriasis plerumque non nisi aetate ad senium vergente occurrit; quo tempore libramen sanguinis, ob rigiditatem arteriarum auctam, magis magisque in venas divertitur; hinc sensilitas imminuta; hyeme etiam saepissime incipit, cum sanguis ab externis ad corporis internas partes determinetur, et torpor systematis per frigus augeatur.

Hysteria

Hysteria primos fere facit impetus sub vitae meridiem ; et cum idcirco plethora praevaluerit, per quam sensibilitas valde exquisita redditur ; hoc confirmatur observando, hysteriam frequentius occurrere juxta periodum tributum lunare solvendi, vel hocce morbidè impedito ; quinetiam, tempestate aestiva, cum sensibilitas et mobilitas systematis, et fortasse hilaritas animi, per calorem temporis genialem, augeantur. Insuper, insensibilis atque torpidus corporis habitus homines hypochondriasi opportunos reddit ; e contra, illae, quibus sensibilis atque mobilis tum animi tum corporis habitus est, hysteriae maxime accommodatae sunt. Quod ad causam proximam attinet ; nihil aliud esse videbitur in hypochondriasi praeter generalem systematis torporem, qui digestionis organa praecipue et systema sanguiferum impetit ; inde eorum munia manca atque vitiata valde evadunt.

Causa autem proxima quae hysteriae originem praebet manifesto est intestinorum spasmus, qui ex causis atoniam et mobilitatem generantibus originem ducit ; et inter tales fortasse referri meretur ardens et immane desiderium libidini venereae indulgendi ; cur tubus intestinalis, praeter
caeteris,

caeteris, afficiatur, sensilitas ejusque mobilitas major, in causa esse videtur.

De symptomatibus. Quanquam spasmi quandoque intestinorum et gulae in hypochondriasi accidunt; tamen ab imo ventre oriri, vel in ejus cavo locum subinde mutare, et tandem ad fauces ascendere, nunquam observati fuerunt; sed in hoc malo, ubi incipiunt, ibi, sede immutata, manent.

Quinetiam, quamvis respiratio hypochondriasi laborantium a spasmo oesophagi, speciem globi hysterici prae se ferenti, paululum impediatur; tamen nunquam tam magnus exoritur, ut aegro suffocationem minitetur. Praeterea, umbilicalis regio in hypochondriasi prominet, sed in hysteria retrorsum deprimitur; et, quanquam in priore dolor fixus, et uni parti capitis insidens, clavumque hystericum referens, aliquando occurrit, talis tamen affectio haud frequens est, et forsitan vix unquam, nisi in ea hypochondriasis specie quae, ab hysteria ortum ducens, ejus magna ex parte typum induit, oritur. Porro, hypochondriaci contractionibus convulsivis nunquam excruciantur, nec animo deficiunt, nec sensu et motu orbati sunt, ut de iis conclamatum sit; cum, contrario, hysteria laborantes saepius in tanta

nimi deliquia incidant, ut prostant exempla, quae confirmant, earum nonnullas pro revera mortuis sepulchris reconditas fuisse.

Denique, hypochondriaci nunquam valetudine per intervalla fruuntur; hysterici fere duos inter paroxysmos illibata gaudent sanitate. Confirmata et pura hypochondriasis vix unquam sanatur; hysteria, licet pertinacissima, saepissime arti salutiferae, aut ipsius naturae viribus, auscultat.

Quoad curam: Emigrationem in regionem calidam pro hysteriae medela, nemo certe admoneret; sed, contra, hypochondriacis valde prodest calida coeli temperies; nam corporis irritabilitatem auget, quae hysterico laborantibus male jam nimie exquisita est. Medicamenta stimulantia, quae in hypochondriasi profunt, in hysteria saltem per paroxysmi intermissionem nocent; contra, balneum frigidum et astringentia, sensilitatem mobilitatemque imminuendo, in hysteria utilia sunt; in hypochondriasi, rigiditatem atque torporem augendo, obsunt; balneum calidum, quod saluti est hypochondriacis, hystericis officit.

Sed quomodo vera et simplex hypochondriasis a dyspepsia dignoscitur?

Illi, quos prior infestat morbus melancholico sunt temperamento, ut supra dictum est. Idio-

C

pathicae

pathicae vero dyspepsiae temperamentum sanguineum obnoxium est; saepius autem habitus phlegmaticus, id est, laxus, flaccidus, et venter. Porro, dyspepsiae hypochondriacae, multo saepius quam verae, anorexia deest; hanc vero frequentius morsus diaboli, cardialgia, affectiones spasmodicae, aliena et vitiata ciborum appetentia, quam illam, comitantur; quinetiam, alvus astricta hypochondriasi multo magis assidue agnoscit quam dyspepsiam veram.

Postremo, posteriori affectione animus haud tam graviter moestitiae et doloribus succumbit, nec et ex levibus quibuscumque causis pessima sibi imminere mala autumat, ut in hypochondriasi evenit.

Denique, dyspepsia vera ab atonia, id est, imbecillitate vis nervosae, fibris ventriculi muscularibus inhaerentis profapiam ducere videtur, quae remorae ingestorum nimis diuturnae ansam praebet, et inde acidae vel putridae sordes, quae vires ventriculi ulterius frangent, nascentur; illa vero dyspepsia, quae hypochondriasi subest primo ingressu, non ab atonia muscularium ventriculi fibrarum, sed a torpore, id est, a defectu irritabilitatis, devenit; indidem mala concoctio, retentio ingestorum intempestiva, et inde noxia colluvies,

colluvies, ventriculum maximis aerumnis subjiciunt, perinde ac si ab atonia vel imbecillitate symptomata orirentur ; sed in promptu erit videre, etiam si ventriculi torpor primaria sit causa digestionis male affectae, quomodo ex colluvie in ventriculo diu retenta huicce torpori atonia superveniat. Sed, quoniam haec dyspepsiae species a vera et simplici aliquatenus differt, necesse est, ut ei medendi paululum diversa methodus competat ; hanc igitur notam discriminis haud injuria ponimus.

Postremo, hypochondriasin inter et melancholiam discrimen aliquod statuendum est. In melancholia vera animus male sese habet, absque laesione corporea evidenti ; et, quanquam in hoc malo, ut in hypochondriasi, animus uni tantum simul et semel negotio vel cogitationi affigitur, priori tamen laborantes morbo propositi tenaciores inveniuntur ; quinetiam, in morbo hypochondriaco, animus fere tristis seu meticulosus est, at melancholici jucundis et ludicris imaginibus aliquando versantur, huc spectat, quod reges vel principes se esse existimant, ut sic cantat Horatius.

Hic

Hic ubi cognatorum opibus curisque relictus,
Expulit elleboro, morbum bilemque meraco,
Et redit ad sese, Pol ! me occidistis, amici,
Non servastis, ait, cui sic extorta voluptas,
Et demptus per vim mentis gratissimus error.

CAUSÆ REMOTÆ.

Temperamentum melancholicum, tum propter libramen sanguinis in venas magis mutatum, tum propter torporem in genere totius systematis, coacervationibus internis, præsertim vero in systemate venae portae, porro, indigestionibus et aliis munium naturalium vitiis, eximie obnoxium est, et sic corpus magnopere huic morbo prædisponit.

Sexus virilis, quia minori irritabilitate gaudet, denuo, iis causis, quae hunc statum torporis augent, magis quam sexus sequior, exponitur.

Senectus in ultimo vitae stadio.

Hac aetate non solum causae, quae temperamentum melancholicum huic opportunum reddunt, ingravescent, sed etiam vigor vis nervosae

fac imminuitur, hoc est, imbecillitas torpori additur.

Hypochondriasis nunquam in prima aetate occurrit, juventutem raro infestat; cireiter vero vel post annum trigefimum quintum plerumque ingruit.

Tales sunt etiam causae quae per actionem diutinam talem corporis habitum inducunt, qualis morbo, causa efficiente oblata, obnoxior red-
ditur, vel ei ortum praebere possunt; huc pertinent omnia quae

A. Torporem tum corpori tum animo insitum augent, uti sunt,

a. Gravis atque diutinus labor,

b. Astringentia et tonica, sive interne sive externe, diutius adhibita,

a. a. Aqua gelida, glacies ipsa, cortex Peruvianus, &c. interne assumpta, et frigus externe admotum,

c. Liquidorum usus praetermissus.

Sequentia praecipue torporem animi augent:

d. Meditatio assidua de re unica, quae maximam exigit attentionem,

e. Vita sine animi oblectamenti peracta,

f. Atra nebulosaque tempestas.

B. Quae

B. Quae vel systema in genere vel digestio-
nis viscera praecipue debilitant.

a. Pathemata animi, talia sunt aestus, irae,
metus, spes fracta, &c.

b. Venus immoderata.

d. Evacuationes, praecipue sanguinis, im-
moderatae.

c. Emetica et cathartica acria saepius re-
petita.

e. Morbus, praecipue arthritis, vel hysteria,
vel febres intermittentes, inveteratae.

f. Lucubrationes.

g. Vita sedentaria.

h. Ingurgitatio stimulantium, ut aromati-
corum, spirituosorum calidorum, saepius
et diutius quam par esset, iterata.

i. Sedativa, opium, nempe, et nicotiana,
&c. crebro nimis adhibita.

j. Distensio ventriculi et intestinorum, a
cibo, flatu, foecibusque immensa.

k. Acescentium fermentationique procli-
vium usus.

C. Quae

C. Quae sanguinis progressum, five per totum systema, five per interiora, aut retardant, aut impediunt.

a. Plethora.

b. Dilatatio thoracis per arctas loricæ, &c. inhibita.

c. Schirri in visceribus.

A. Quae torporem tum corpori tum animo insitum augent.

a. Gravis atque diutinus labor.

Uti rigiditas et torpor, qui senectutem comitantur, propter longa saepiusque repetita vitæ munia adducuntur, sic per gravem diuturnumque corporis laborem eadem vitia praemature inferuntur.

b. Astringentia et tonica, sive interne sive externe, diutius adhibita.

Astringentia et tonica in genere, quo magis robur tonumque systematis augent, eo magis sensibilitatem ejus et irritabilitatem imminuunt; huc referuntur,

aa. *Aqua gelida, glacies ipsa, cortex Peruvianus, &c. interne assumpta, et frigus externe admodum.*

Perhibitum est frigus astringente, stimulante, nec non sedativa vi gaudere.

Vires astringentes in corpora animantia, aequae ac vita carentia, exserere, satis manifestum est; virtutem vero immediate stimulantem frigori inesse, nequaquam verisimile mihi videtur; et existimare volo, frigoris effectus in corpora animalia exsertos esse protinus sedativos, et, quum stimulare videatur, tantum est reactio, seu operatio vis medicatricis, ad effectum frigoris sedativum submovendum; porro, sedativi frigoris effectus liquido appareant, quando ejus vires viribus naturae medicatricibus superiores evadunt; hinc insensibilitate et torpore corpus teneri incipit.

Si ergo aqua gelidissima, sive glacies ipsa, ab aliquo temperamentum torpidum nacto, in ventriculum per diuturnum temporis spatium desumuntur, vel si ejus corpus brevi tantum frigori multo majori, quam ut a viribus naturae medicatricibus superari queat, subjicitur, insensibilitas et torpor, sive totius systematis, sive ventriculi, cito inferuntur;

tur; postremo, si temperies frigoris parum intensâ, sed diutius corpori adhibeatur, tamen insensibilitatis torporisque status nihilominus sese sensim insinuat; hisce adjice, quod frigus solidum simplex constringat, ejusque rigiditatem adaugeat, et sic vires motrices corporis hebetet; huc spectat balneum frigidum, plaga gelida, tempusque hyemale.

c. Usus fluidorum prætermissus.

Quoniam corporis organa flexibilitate quadam gaudere necessarium est, ita ut ejus munia promptius et facilius peragantur, fluidis, quae continuo corporis jacturam compensent, opus est, ut omnes partes flexibilitatem idoneam nanciscantur; his vero omissis supplementis, solida corporis ficciora rigidioraque evadunt, et hinc torpor oritur, vel saltem magnopere augetur.

Torporem animi augentia.

d. Meditatio assidua de re unica, quae maximam exigit attentionem.

Menti humanae proprium est, ut non nisi uni cogitationi eodem tempore incumbat, omnesque

D

alias

alias huic diversas, vel penitus rejiciat, vel invitam aut levem iis attentionem praebeat, et necesse est, dum sic in unica re volutanda diu sit occupata, ut hebetudo quoad omnia alia sequatur.

e. Vita sine animi oblectamentis peracta.

Uti corpus stimulis immune, somno obrui solet, sic animus nulla ab exercitiis jucundis hilaritate fruens, in inertiam moestitiamque labitur.

f. Atra nebulosaque tempestas.

Tum propter frigoris tempore hyemali severitatem, de cujus effectibus supra diximus, tum etiam coelum, propter lugubre crebro tunc temporis occurrens, in numero causarum recenseri debet. Omnes in semetipsis experiuntur, quantopere genus humanum acque ac alia animalia afficiuntur, quando tempestatibus nimboris ingruentibus, terris quasi nox atra incubare videtur, ut maxima concinnitate et elegantia clarissimus depingit Thompson :

The winter falls,

A heavy gloom oppressive o'er the world,
Thro' nature shedding influence malign,

And

And rouses up the seeds of dark disease.
 The soul of man dies in him, loathing life,
 And black with more than melancholy views.

B. *Quae vel systema in genere, vel digestionis viscera, praecipue debilitant.*

a. *Pathemata animi, aestus irae, &c.*

inter omnes convenit, aliquid a cerebro per nervos in musculos muscularesque fibras, motui eorum necessarium, deductum esse, et hoc per quemque motum muscularem, vel jacturam aliquam, vel mutationem subire, unde gradatim posterior quique motus priori magis magisque debilius redditur, si suppeditatio, vel restitutio vis vel fluidi nervosi ei jacturae, vel commutationi non adaequata est.

Per aestum iracundiae fere omnes muscoli muscularesque fibrae corporis in actionem violentissimam protinus incitantur, quae, dum adest, cujusdam a cerebro recepti jacturam, vel commutationem, suppetiis a fonte primario emissis, majorem efficit; hinc, ira cessante, corpus multo debilius redditur. Sed nonne partes ipsae organicae per contractionem musculorum, et nimium sanguinis

guinis impetum talem laesionem subeunt, ut muniis ineptae reddantur, etsi vis nervosa in illas illibata adveniat?

Metus, spes frustrata. — Quomodo haecce, nulla actione mechanica indita, protinus in systema debilitatem inferre valent, admodum explicatu difficile; sedativae eorum dotes luce sunt clariores, modus autem operandi primarius tenebris obrutus manet.

b. *Venus immoderata.*

Eodem modo hujus causae effectus explicandi sunt, quo antea iracundiae operationem elucidare conati sumus; non enim arbitrari licet, quod debilitas coitum subsequens evacuationi imputanda sit; nam corpus jacturas multo majores absque tam gravi debilitate sufferre valet; nec unus est, vel alter coitus, qui debilitatem diuturnam, vel mali ominis inferunt, sed repetitio ejus post intervalla nimis brevia, hoc est, priusquam elabatur tempus, quod systema exigit, ut ex imbecillitate, a priori coitu allata, sese reficiat.

Hae causae vigorem systematis in genere, praecipue vero ventriculi, et ductus intestinalis frangendo,

gendo, debilitatem nativo torpori adjiciunt, cui cito supervenit hypochondriacum malum.

c. *Emetica et cathartica acria saepius repetita.*

Pari etiam modo mala, quae ab his oriuntur, explicare licet. Vim vero ventriculi intestinorumque magis immediate imminuunt, et sic hypochondriasis ingressui maxime favent.

d. *Evacuationes praecipue sanguinis immoderatae.*

Non solum cerebrum speciatim, sed systema in genere exigit, ut vasa sanguifera juste distendantur, ut corpus tono vigoreque ei necessariis gaudeat; quin etiam, vasa ipsa quodammodo dilatari necesse est, ut fluida, undique aequaliter compressa, per vasa minima facilius propellere possint. Contra vero, si vasa sunt prope inania, systema totum languescit; hinc sanguis ad corporis superficiem haud emissus, interiora tenet, et sic munia corporis tota turbata pravaque eveniunt.

e. *Morbus praecipue arthriticus, hystericus, vel febres intermittentes inveteratae.*

Nemo ignorat, unumquemque morbum, qui
diu

30 DE HYPOCHONDRIASI.

diu hominem vexarit, ejus corpus plerumque debilitatum labefactumque relinquere, praecipue vero systema sanguiferum et ductus alimentaris patiuntur; hinc coacervationes sanguineae, et cruditates internae talium morborum vestigia presse sequuntur, et viam hypochondriasi sternunt, praesertim si torpida praedispositio corpori naturaliter insit. Illi vero morbi arthritis, nempe, hysteria, et intermittentes febres, qui illas potissimum partes infestant, quas hypochondriasis semper maxime impetit, admodum accommodati sunt ad hocce malum inferendum. Postquam arthritis diu ventriculum, et hysteria intestina torserint, ibi tandem atoniam, et dehinc hypochondriasin, gignunt; et verisimile est, quod haecce hysteriae transmutatio scriptoribus ansam utrumque quasi unum morbum tractandi praebuerit. Febres intermittentes, etiam inveteratae, propter nimiam sanguinis determinationem, quam in viscera abdominalia reiteratis paroxysmis producant, tandem tonum vasorum protinus abolere valent; et hinc accumulationes sanguinis et infarctiones, maxime in systemate venae portae, nascuntur.

f. Lucu-

f. *Lucubrationes.*

Corpus, tam per animi negotia, quam per suos motus, debilitatur; haec etenim vim sive tonum cerebri, a quo vigor systematis pendet, immediate obtundunt et labefactant; et hoc praesertim accidet, si somno, qui ad vires tum animi tum corporis restaurandas necessarius est, frui per lucubrationes non conceditur.

g. *Vita sedentaria.*

Vires ipsius cordis et arteriarum, ad sanguinem debita velocitate, per totum systema propellendum, haud sufficiunt; ut hoc igitur satis commode fiat, totius corporis motus exigitur; hoc vero neglecto, in interioribus cohibetur sanguis; hinc ibi congregationes, vasorum praeter modum distensiones, et inde atonia et stagnationes, mala, quae certissime in hypochondriasin pullulabunt, aboriuntur.

h. *Ingurgitatio stimulantium, ut aromaticorum, spirituosorum calidorum, saepius et diutius, quam par esset, iterata.*

Noxia virtus his omnibus inesse videtur, quae in
nervos

nervos ipsius ventriculi, atque fibrarum muscularium, ita impetum facit, ut actioni vis nervosae exserendae reddantur inepti, et, hocce vitium ab iterata celeriter fibrarum incitatione solummodo oriri posse, minime liquet.

- i. *Sedativa, opium, nempe, et nicotiana, &c. crebrenimis adhibita.*

Funditus elucidare modum, quo in corpus sedativa agunt, haud me penes est; quod autem mediocris hypnoticorum dosis pro tempore quodam sensibilitatem systematis, et irritabilitatem imminuit, manifesto liquet; si haecce ergo frequenter diuque assumuntur, tandem habitum inducunt torpidum, praesertim vero in partibus, quibus statim admoventur.

- j. *Distensio ventriculi et intestinorum a cibo, flatu, foecibusque immensa.*

Fibrae musculares, ut omnia corpora elastica, nonnunquam laxae flaccidaeque reddi possunt; si vero certum ultra finem extendantur, nunquam tonum pristinum recuperare queunt.

k. *Acescentium fermentationique proclivium usus.*

Fructus acido-dulces, praecipue immaturae, copiam aëris magnam laxè cohibiti continent, qui igitur celerius extricatur, quam ventriculus, praesertim si torpore laborat, eum involvere valet; hinc ultra modum distenditur, et ejus tonus modo jam dicto imminuitur. Haec vero vegetabilium species quantitate acidi copiosa gaudent, quod per vim ejus sedantem ventriculi robur magis magisque extenuat.

Ex omnibus jam de hypochondriasis natura prolatis, luculenter, ni fallor, apparet, quomodo causae supra enarratae ejus seminia foveant, et morbo ortum praebeant.

C. *Quae sanguinis progressum, sive per totum systema, sive per interiora, aut retardant, aut impediunt.*a. *Plethora.*

Si vasa sanguifera ultra modum dilatantur, ut in plethora sit, eorum actio ad sanguinem ad exteriora emittendum non sufficit; hinc stagnatio-

E

nes

nes oriuntur. Inter hasce causas enumerari merentur menses vel haemorrhoides per longum temporis spatium obstructae, constrictio spasmodica ad corporis superficiem, ex frigore vel pathematibus deprimentibus, quae sanguinem in interiora vasa repellunt; his quoque addatur victus plenior, praecipue ex regno animali, qui ad inducendam plethoram accommodatissimus est.

b. Dilatatio thoracis per arctas loricas, &c. inhibita.

Ad finem expirationis transitus sanguinis per pulmones ejus ingressus ex venis cavis in auriculam dextram, ejus denique iter per varias partes corporis, ex quibus sanguis ad cavas deferretur, paulisper impeditur, sic inspiratio necessaria evenit ut libere transmittatur; sed, si dilatatio thoracis per vestimenta compressoria cohibeatur, cursus sanguinis necessario retardatur; et hinc coacervationes et obstructions, praecipue in visceribus, et mala ab his orientia, occurrunt.

c. Schirri in visceribus.

Quomodo schirri in visceribus, venam portae comprimentes, lumina vasorum oppilare queant,

et

et stagnationem et ejus sequelam producant, satis manifesto liquet.

CAUSA PROXIMA.

Hypochondriasin a causis supra recensitis, quae torporem naturalem adaugent, vel ab his, quae corporis munia in genere, praecipue vero ductus intestinalis, vel impediunt vel debilitant, ortum ducere posse, satis constat. Si per priores causas inducitur morbus, necesse est, ut torpor causa sit proxima; si vero a causis debilitantibus originem ducit, debilitas, nam utraque causa existit proxima, si tollitur, morbus etiam tollitur.

Confitendum vero est, quod debilitas sola non sufficit ortum praebere morbo, sed necessarium esse videtur, ut torpor naturalis haud exiguus prius corpori adsit; nam omnibus notum est, quod debilitas major corpori et ductui intestinali, illis, qui habitu sunt irritabiliore, occurrat; tamen ab hypochondriasis insultu immunes manent.

Quaecunque, sive torpor solus, sive cum debilitate torpor, causa est proxima, symptomata,
quae

quae ab utraque exferuntur, confimilia sunt; nam digestio, sanguinis circuitus, denique omnia caetera munia corporis, aequae per torporem solum, ac per imbecillitatem cum torpore adunatam, prava evadant, et hypochondriasin constituunt.

DISSECTIONS.

Dissectiones clare demonstrant, hypochondriasin in vasis viscerum, maxime in venis mesentericis, et in illis, quae formant venam portae, et in hac semetipsa, regnare, et etiam ventriculum et intestina ab ea magnopere pati.

Cadaveribus enim dissectis, abdomen sero sanguinolento refertum invenitur, intestina e propriis locis protrusa, congesta, et tumoris inaequalis speciem praebentia, adhaerentia, condensata, rigida, livida, et etiam subatra, duris stercorariis repleta observantur; porro, in lucem prolatae sunt dissectiones quae venas mesentericas turgidas atque varicosas esse, omentum duritiae ligamentosa inditum, ventriculum dilatatum atque continentem
liquorem

liquorem subnigro colore, tetro atque foetore, ostenderunt. Superficies interna colore nigro ac leviter fusco imbuta est, et pylorum dura gangraenosa tubercula obfident; memoriae etiam traditur, splenem valde amplificatum esse, pancreatem oppilatum, schirrosam, atque ulceratam. Idem etiam de hepate dici potest; nam moles ejus saepe enormis invenitur, aliquando etiam schirro, et inde imminuta mole, laborat. Vesica fellea subatram luteamque materiem continet. In thorace occurrit fluidum, ei, quod in abdomine inventum fuit, per simile; pulmones saepissime induratae sunt. Medulla cerebri praeter modum dura, evenit, et cranium ubique intus fluidi extravasati copia abundat.

RATIO SYMPTOMATUM.

Tam multa tamque varia symptomata in hoc morbo occurrunt, ut plane nobis consistendum sit, quod ea omnia figillatim explicare extra ingenii nostri vires situm est; satis sit igitur, ut de primariis pauca dicamus.

*Cibi appetentia modo solito major, modo prava, saepe autem penitus prosternitur.—*Omni-
bus

bus vel mediocriter physiologiae peritis notum est, cibi appetitum ex ventriculi tono pendere; haud igitur mirum est, quod hoc morbo laborantibus desit, cum causae tam multae, sordes scilicet putridae vel acidae flatusque ventriculo insunt, quae vim atque tonum muscularium fibrarum imminuunt; quum vero appetentia prava et quasi canina evadat, a colluvie tam acri eveniente, ut fibrillas ventriculi nervosas irriteret, ortum trahit.

Potus fastidio habetur.—Ut sensatio fitis a faucium primarumque viarum siccitate praecipue nascitur, sic, quoniam hae partes, in hypochondriacis, fusè a salivae illuvie irrigantur, fitis incommodum tantum abest, ut fluida omnia fastidio habeantur.

Plumbeus dolor, cibo deglutito, in ventriculo.—Quo tonus muscularium ventriculi fibrarum validior est, eò arctius singulum cibi bolum certam ad quantitatem desumpti amplectuntur; si vero tonus earum solito remissior evadat, ab omni cibi portiuncula, quae fundum ventriculi petit, dilatantur fibrae; hinc praebetur sensus plumbei doloris.

Paula

Ingesti
morexi

Paulo serius inflationes, &c. adoriuntur.—In ventriculo sano, aër per cibi digestionem extricatus protinus in statum commutatur fixum; si vero vel torpore vel imbecillitate laborat, aër liber remanet, inde oriuntur distensiones et ructus, qui illud, quo ventriculus maxime abundat, sapiunt; ac, si in intestina irruunt flatus, rugitus seu borborygmi eduntur.

Nausea.—Uti certus atoniae gradus ortum anorexiae praebet, sic nausea, quod tantum eximiae anorexiae signum est, pro causa atoniam ejus majorem agnoscit, quae vel a cibo, flatu, vel colluvie, vim magnam fedativam nacta, exoritur. Quod ad sensationem nauseae ipsius attinet, statum ventriculi quendam vomitioni paratum, ubi primum causa huic fini aequalis sese obtulerit, designat.

Dolor circa cardiam rodens.—Haec species doloris procul dubio ab acri colluvie illam sensilem partem irritante ortum ducit; saepissime autem dolores in hypochondriasi hunc locum tentant, qui affectionibus spasmodicis vel motui peristaltico inverso referendi sunt; unde accidit, ut motus hicce undulatorius, apud eam ventriculi partem, quae cardia nominatur, impediatur et quasi accumuletur.

Ingesta rejiciuntur.—Jam diximus, nauseam ab anorexia gradu tantum differre, et haud iniquum esse

esse videtur, idem de vomitu quoad nauseam afferere ; nam vomitus nihil aliud esse videtur quam major nauseae gradus ; hinc necesse est, ut ab a-tonia majori oriatur, equidem vero vomitus a stimulo quam colluvies valde acris praebet, excitari potest. Vomitus ipsa, vis medicatrix molimini, per quod vel ventriculi tonus restituatur, vel materies inimica ejiciatur, attribuenda est.

Haec symptomata post macularum eruptionem leviora redduntur.—Cum Boerhaavii sectatoribus haud conjicere licet, quod haec remissio symptomatum materiae morbidae expulsionem referenda est; nonne multo magis rationi consentaneum est, has maculas verum exhibere signum, ventriculi tonum, cum vasorum extremorum in superficie corporis tensione, a sanguine per actionem vomitionis ibi adducto, recuperatum esse ?

Inflationes, distentiones, spasmi, &c. sub costas spurias, praecipue in hypochondriorum sinistra regione, intestina tentant.—Sine dubio omnia haec mala ab eodem fonte, cum ventriculi affectionibus, profluunt, a flatibus, scilicet, et sordibus in tubo intestinali stabulantibus, illi per distensiones, hae per vim sedativam tonum intestinorum frangunt ; et hinc oriuntur
spasmi;

spasmi, hos enim atonia gignit; haec symptomata pars quaelibet intestinorum in hypochondriis sita praecipue patitur; nam hic, propter eorum convolutiones, transitus contentorum magnopere retardatur, quocirca causae nocentes has partes maxime labefaciunt; multo autem magis haec symptomata illa coli portiuncula in hypochondrio sinistro posita occurrunt, quia hic loci flexura ejus, sygmoidea nuncupata, formatur, unde progressus omnium necessario difficilior fit; et idcirco fortasse flatus, hic incarceratus, tumori duriusculo causam praebebit.

Ventremque nephriticos colicosque cruciant dolores.

—Priores a spasmis renes occupantibus dimanare videntur; colici dolores eodem explicantur modo quo inflationes, distensiones, spasmi, &c. de quibus paulo ante diximus.

Alvus pertinaciter astricta, aliquando liquida.—

Constipatio ventris liquorum diluentium inopiam subsequitur; sed etiam a torpore et imbecillitate ductus intestinalis provenit; propter has etenim causas progressus ingestorum tardus est, hinc et stagnatione et absorptione magna, valde dura et sicca redduntur. Cum constipatio diarrhoeae cedat, dicere libet colluviam tam acrem

F

evenisse,

evenisse, ut intestina irriter, et motum eorum peristalticum praeter modum augeat.

Sputatio continua.—Quoniam succus pancreaticus salivam fere ad amissum refert, eruditus et cel. V. Swieten autumnavit, quod sputatio copiosa illud viscus obstructum esse notaret; unde liquor quem pancreas secernere debet, secundum legem systematis, ad glandulas salivarias secernendus adducitur. Nonne vero referri potuit motui inverso seu antiperistaltico tubi intestinalis, quo mucosae oesophagi glandulae valde emulgentur, et occasio tantae sputi copiae praebeatur?

Nocturna quies turbatur.—Minime mirum est, ut somnus vel diuturnus vel reficiens, in hoc morbo perraro occurrat, quando causis tam gravibus impedimentis, nempe munium, tum mentis tum corporis depravationibus, nec non stimulis deductis a foecibus fordibusque in ductu alimentario congestis, systema laborat.

Palpitationes cordis.—Si hae a causis repente oblatis, uti a metu, vel terrore, &c. non excitantur, haud improbabile est, a mole sanguinis majori, quam venae recipiunt, generari, unde plus sanguinis, per ejus diastolen, in auriculas defertur, quam cor, propter torporem ejus, per systolen

Stolen ejicere valet; hinc quaedam coacervationes, et inde palpitationes, nascuntur.

Pulsus tardus est et durus.—Ille propter irritabilitatis defectum seu torporem, hic ob densitatem et rigiditatem arteriarum, sic sese habet.

Respiratio difficilis, laboriosa, et paroxysmi asthmatici impetunt.—Inflatio ventriculi, et intestinorum impediendo facilem diaphragmatis descensum, laboriosam respirationem et difficilem efficit; quum vero anhelitus adest, spasmo pulmones obsideri ostendit.

Animus metui, moerori, &c. valde redditur proclivis.—Observatio quotidiana sympathiam eximiam corpus inter et animum semper existere probat. Itaque si corpus, praesertim vero ventriculus, et ductus intestinalis debilitatur, animus metu, moestitia, atque aliis pathematibus deprenantibus, afficitur.

Atrae sordes, &c. eliminatae.—Haec colluvies est, cui Atraebilis nomen imposuerunt antiqui, et eam causam hypochondriasis unicam esse existimarunt; at veritati maxime consentaneum est, quod non causa sed morbi sit effectus, a progressu torpido, vel fere restagnato, sanguinis in systemate venae portae exorians; nati hinc obices majorem sanguinis impetum excitant, sic ut
per

per arteriolas intestinorum exhalantes sanguis copia nonnunquam magna penitus cogatur, qui, propter moram, et ex ea generatam putredinem, atraebilis quodammodo speciem induit, tandem per vim a tergo extruditur, et postea vel ano vel cato eliminatur; sed fortasse aliquando eveniat, ut ipsa bilis, propter torporem vesicae felleae longius quam par sit cohibita, sic revera ejiciatur.

Frequentes desidendi conatus.—Acredinem in tubo intestinali morantem ejus fibras saepius irritando, huic tenesmo occasionem certam praebere posse, arbitramur.

Lividae maculae et vibices, &c.—Illae sanguinem solutum et extravasatum esse, nec non putredine corripui, hae venas sanguine praegravatas oppilari atque distendi demonstrant; in membris inferioribus maxime occurrunt, quia progressus sanguinis hic valde tardus evenit.

Vertigo et stupor.—Haec exhibent signa vim vel vigorem cerebri deficere. Stupor a compressione, a polypis in sinus vel venis sanguine turgidis, emanari potest.

Melancholia et mania.—Procul dubio haecce a certa conditione morbida corporis fluunt; sed quatenam ejus sit natura, nos et, ut opinor, omnes latet.

PROG.

P R O G N O S I S.

- Haec ex morbi causis et ex symptomatum natura pendere videtur.

Si igitur morbus pro ejus causa torporis nativi excessum agnoscat, quod conjiciendum est, si temperamentum melancholicum senectutem proveciorem impetiverit, talis eventus spes nostras salutis vel funditus frangit, vel saltem ambiguas reddit; quoniam enim causa ipsi corpori congenita est, manifesto constat, quod aeque difficile sit tollere morbum, ac ex integro habitum commutare. Porro etiam, si malum hypochondriacum debilitati, quae ab aliis morbis, praecipue hysteria, arthritide, febribus intermittentibus praegressis, allata fuit, et insita evaserit, superveniat, mali semper ominis est.

Quinetiam, si affectio hypochondriaca pro causa ejus efficiente, tantum imbecillitatem agnoscens, juveni occurrat, sperare licebit, fore ut per vires naturae solas, hac aetate florentes, radicitus subigi possit.

Si

Si vero hac aetate torpor naturalis ad tantum gradum pervenerit, ut morbum inducat, omnia in lubrico versantur; quo etenim magis ad senium vergit aeger, eo magis ingravescit malum.

Si morbus e gravibus animi pathematibus, et praecipue immedicabilibus, uti sunt amor, vel spes magna frustrata, pergravis jactura bonorum, interitus eorum, qui nobis carissimi extiterunt, aut tale quoddam infortunium, a schirro denique viscerum inveterato, provenerit, operam et oleum, quicumque eum sanare aggreditur, perditurus est.

Postremo, hypochondriacum malum, menstruum vel haemorrhoidum obstructioni superveniens, dummodo hae iterum erumpant, taustum praebet symbolum; nec non etiam, quo pauciora lenioraque sese symptomata habent, eo certius invado aegri vita ponitur.

METHODUS MEDENDI.

Licet hypochondriasis a torpore solummodo ortum trahat, tamen in promptu est videre, quod
haud

haud diu subesse potest, priusquam debilitatem, praesertim in tubo alimentari, inducat; quocirca conijcere velimus, necessarium esse, quoniam hae conditiones debilitas, nempe, et torpor, tam multum inter se differunt, eas sigillatim perpendere, quia remedia, quae in illa profunt, non solum in hoc inefficacia sunt, sed etiam nocent; e. g. tonica et adstringentia debilitatem imminuunt, torporem vero adaugent; contra, stimulantia et emollientia in hoc proficiunt, sed in illa stimulantia absque tonicis irrita sunt, et emollientia prorsus obsunt.

Debilitatem, priusquam torporem, nos tractare oportet, quia medicamenta, quae ad hunc tollendum, debilitatem celerius, quam remedia, quae ad illam auferendam, exhibentur, torporem adaugere possunt; et incrementum debilitatis, seu atoniae, quam torporis, mala multo pejora producit. Veruntamen confitendum est, quod non semper et ubique seorsim tractari possint.

Ex his et aliis rationibus, existimamus, methodum tractandi morbum in tres indicationes haud inique dividendam esse.

1ma, Obviam ire et submovere causas, quae sive debilitatem sive torporem vel corporis vel animi augent, vel alioqui munia impediunt.

2da,

2da, Tonum vigoremque systematis, praecipue vero ventriculi et animi integritatem, restaurare.

3tia, Torporem imminuere, seu irritabilitatem systematis in genere, maxime autem ductus alimentaris, augere, animi denique alacritatem sustentare.

Primo consilio sequentes competunt observationes.

Si dilatatio thoracis per arcta vestimenta compressoria cohibetur, exui debent; denuo, si aeger plagam frigidam incolat, in calidiorem, puta, Hispaniam, Lusitaniam, Italiam, vel australem Galliae regionem, in quamlibet, denique, quae nec tam frigida est, ut superficiem corporis constringat, nec adeo calida, ut sudorem cieat, emigrare oportet; nam nimis frigida coeli temperies tum debilitatem tum torporem adauget, immodice calida laxitatem inducit. Sin autem res aegri tam angustae sunt, ut ei domum haud transmutare concedant, frigoris inclementis effectibus, per amictus obviam eat. Praeterea, si morbus per sedativa, vel stimulantia, quae tonum ventriculi frangunt, infertur, pedetentim a talibus causis abstinendum est; systematis etenim legibus consuetudinem stabilitam simul ac semel depone-

re,

re, incongruum est. Acescentia, pro ratione jamdudum allata, effugienda. A concubitu, five legitimo five illicito, hypochondriacus semetipsum continere debet, dummodo absque gravi animi incommodo fieri potest. Solitudinis desiderio, quo hoc morbo laborantes tenentur, minime fas est indulgere, et a studiis, in quibus prosequendis magna opus est attentione, summopere prohiberi debent. Omnia odii objecta ab oculis semovere oportet, ut solertissimus ille Celsus eleganter docuit, 'non oportere esse solos, vel inter eos, quos aut contemnant, aut negligant.' Omnes illae causae, quae in hujus tentaminis primordio recensitae fuerunt, amovendae sunt.

Deinde medicus ad illa auferenda, quae corpori insunt, et malum exaggerant, mentem intendere debet.

Si igitur adsit plethora, ut fieri potest, cum hypochondriasis obstructioni mensium, vel suppressioni haemorrhoidum, superveniat, sanguinem mittendi opus erit; et redintegratio plethorae, secretiones, praecipue perspirationem; per corporis exercitium, promovendo, et cibo ex regno animalium parce sumendo, inhibenda est. His praemissis, ad modos, quibus praecipue morbus debellari possit, transeamus. Sanguine misso, sordes uno

G

vel

vel altero vomitu, solito fortiori, propter magnum corporis torporem, ex ventriculo eliminandae sunt, et vitia ex acido recenti orientia antacidis et absorbentibus, magnesia, nempe, calcinata, oculis cancrorum, sapone, et salibus alkalinis, curanda sunt. Dein unum vel alterum mediocriter acre catharticum adhibere licet, quod non solum foeces induratas et colluvies expellet, sed arteriolas exhalantes in ductum intestinale hiantes emulgebit. Constipatio et mala ab illa prognata, alvum servando leniter solutam per cremorem tartari, tartarum solubile, aquam marinam, oleum ricini, et similia, praeveniri possunt.

Postremo, si hypochondriasis a schirris in visceribus, vel tuberculis in pulmonibus, ejus initium trahit, vel si arthritidi atonicae superveniat, hos morbos per remedia singulis accommodata, de quibus, quoniam hypochondriasin idiopathicam tantum tractare decrevimus, omnino filemus, prius submovere oportet.

Fortasse de medicamentis, quae cardiae dolorem, et caeteras affectiones spasmodicas tollere queant, mentionem facere nostra refert; intelligimus autem, quandoquidem harum singulae, ab acri colluvie, sive a distensione in intestinis, oriuntur, ut modis supra indicatis hisce ademptis, necessario

cessario quiescant ; si vero res non ita sese habeat, per moschum opiumve, vel potius per gummi foetida, compesci possunt. Si, denique, dolor cardiacae peristaltico motui inverso originem debet, per aromatica, et stimulantia, quae motum obvertant, tollendus est.

II. Tonum vigoremque systematis, praecipue vero ventriculi, et animi integritatem, restaurare.

Sympathia, quae corpus inter et animum subest, penitus obstat, quo minus de singulo seorsim agere possimus. Tali sympathia vel mutua connexionione praecipue tenentur animus et ventriculus ; quamprimum etenim unus aliquo malo vexatur, alter etiam, ex lege semper stabilita, laborat. Hoc Baglivium non latere video ; sic enim scribit, ‘ Hi, qui laborant animi pathemate, potissimum corripi solent morbis ventriculi ; ut, inter caetera, observavi in moerentibus, qui conqueruntur, primo de languore ventriculi, mox inappetentia, oris amaritiae, siti circa horas matutinas, cruditatibus, flatibus, et tensionibus hypochondriorum.’ His praemissis, manifesto constat, quod, si perite et spe voti tandem potiundi pergamus, percontari necessarium sit, num per aliquod animi pathema, puta, spem frustratam, vel diram bonorum jacturam,

ram, inferatur malum : Si ex priori provenerit morbus, et dummodo fas sit, et fieri possit, aegrum spei compotem reddere oportet. Si ex posteriori, damnum refarcire necesse est ; nam, nisi hoc prius efficiatur, omnia medicamenta ad corporis salutem restaurandam incassum adhibentur. Sed, fac hocce fieri posse, medelae tamen ad vigorem pristinum, tonumque systematis, praesertim ventriculi, restituendum, administrari debent.

Inter remedia huic fini destinata, primum locum meretur cortex Peruvianus. In modis, quibus aureum hocce medicamentum effectus edit luculenter enodandis, Cullenus, hujus seculi decus et ornamentum, ab omnibus aliis merito palmam eripuit.

Primus enim docuit cort. Peruvianum, vim vigoremque nervorum musculariumque fibrarum ventriculi protinus reficiendo, vires exferere, unde ex sympathia per totum systema effunduntur.

Per se simplicem, in forma decocti vel tincturae spirituosae, corticem exhibere licet ; sed tinctura, quia stimulant spiritui adunatur in dyspepsia, hypochondriasin comitanti, prae caeteris, eligenda est.

Amara,

Amara, Radix nempe gentiana, radix columba, et similia.

Vis propria stimulans in his latere videtur; tonica gaudere virtute inficias itur; virtutes protinus sedativas possidere asseritur; post exhibitionem illorum reiteratam, talem edere effectum nemo negavit; hoc igitur usui eorum subinde intermittendo documentum praebet.

Equidem vero amara raro adhibentur sola, sed fere conficiuntur cum aliis stimulantibus, et tonicis, cortice, nempe, Peruviano, ferro, cortice aurantiorum, cinnamoni, atque seminibus cardamomi in vino vel spiritu meraco, vel aqua pura, infusa, quae fortasse eorum sedativa praeveniunt effecta.

Ferrum.—Hoc medicamentum, in curatione illius dyspepsiae speciei hypochondriacae assequentis, a summis viris Hoffmanno, Whytte, et Gregory, magna fide celebratum fuit; at video Cullenum illius in hoc morbo usum haud approbare.

Quandoquidem ferrum vi solummodo astringenti, seu tonica, et vix omnino stimulantia, gaudet; si dyspepsia a torpore solo pendere possit, ut astringentia, et idcirco ferrum, tali in specie, parum proficere existimetur, nequaquam mirum est; sin autem a torpore ventriculus haud affici potest, quin pressio pede accedat atonia, nostra opinione

opinione ferrum, quoniam tonica virtute gaudet, multum commodi exferere valet.

Simpliciter, forma tincturae, praeparatis salinis, vel ex aqua eo naturaliter saturata, Pyrmont Anglice et Hartfell, recipiatur ferrum; cum in forma limaturae sumitur, nullos edit effectus, nisi in ventriculo obviam habeat acido, a quo solvatur.

Aliqui nobis fortasse vitio vertant, quod acida mineralia in ordinem remediorum haud inferimus; sed notescat, quod illa de industria omitimus, quia tanta styptica constringentique vi pollent, ut mobilitatem imminuere, et sic torporem adaugere, queant, quare in hypochondriaci obsunt; pari ratione, balneum frigidum in hoc morbo, temperamento occurrenti melancholico, praetermitti oportet.

Exercitium.—Indoctissimo minime ignotum est, cibi appetentiam procreare exercitium; modi autem, quo hoc efficit, explicatio alterum symbolum solertis ingenii, nec non penetrationis acutae nostri professoris Culleni, clarum perenne durabit.

Imprimis manifestat, cibi appetitus causam a tono et contractione muscularium ventriculi fibrarum, et huncce a vasorum minimorum, praecipue in superficie corporis, tensione, quae pro-

ejus causa distensionem agnoscit, pendere; exercitatio igitur, sanguine haec vascula implendo, an-
sam ciborum appetitui praebet.

Ambulatio, equitatio, vel navigatio, in aëre fri-
gidulo serenoque, praeponenda sunt. Cautela
vero adhibenda est, ne ad corporis lassitudinem
promovendam instituantur.

Postremo, restituere animi integritatem ag-
grediendum est.

Licet de modis tractandi animi post corporis
curationem loquamur, tamen innotescere velimus,
quod simul et semel amborum fanitatem restau-
rare conandum est.

Hypochondriasis symptoma nullum tam mul-
tum peritiae, simul ac ingenii acuminis, quam a-
nimi conditio depravata exigit; nam medici in-
terest, aegri timores vanasque suspiciones eludere,
aliquam inordinatam obfirmatamque opinionem
evellere, animum in metum et moestas cogita-
tiones proclivem erigere et consolari.

Hypochondriaci sic semetipsos habent, ut ni-
hil, quod iis sub remedii nomine proponatur, ac-
cipere velint; nihilominus mala sibi undique in-
tendi timent; quare sub larva voluptatis illiciendi
sunt, salutifero concedere proposito; competit,
nempe, ut hortentur cum quibuscvis hilaribus le-
pidisque comitibus iter voluptuarium inire.

Si

Si fieri potest, aeger equo, qui caput sublime jactat, fraenaque mandit spumantia, peregre, proficisci debet; talis enim attentionem animi solito majorem exigit; vel in rheda patula, duobus tantum orbibus instructa vectus, equum ipse gubernet, viam pergat asperam et inaequalem, quam undique rura amoena silvis florentibus, et fluminibus jucundis ditata, circumdant; hinc series ejus cogitationum interpellantur, et mens potiri diversarum valet. Haec species delectamenti pro aliquo negotio haud minus utili, e. g. recognitione praedii subinde mutetur.

Cum domi vel alibi manserit, in conclavi alto, spatiofo, a meridiano sole elucidato, et per cujus fenestras oculis diversa crebro obijciuntur, diem noctemque degere debet.

Ita aliquando hallucinantur hypochondriaci, tamque pravis imaginationibus dediti sunt, ut crura straminea se adeptos esse credant, et, ne stando vel ambulando frangantur, continuo sedere statuunt; aliquando ex vitro sua corpora componi pro certo habent, quapropter se vel leviter tangi non sinunt, ne statim in frustra illabantur.

Haecce mentis ridiculosa pravitas haud aliter evelli potest, quam metum periculi majoris ciendo;

do, e. g. per nuncium repentinum, aedes, in quibus habitant, flagrare. Modo opinioni hypochondriaci laborantium, etiamsi falsa sit, assentiendum est; hoc enim modo citius evanescet.

Si hypochondriaci contumaciter aliquid perpetrare instant, quod eos noceat, audacter firmeque impediri debent.

Omnia symptomata, quae talem animi conditionem quandoque comitantur, enumerare perdifficile esset; sed, ne longum faciamus, Celsi verba praestantissima nostro scopo apprime accommodata referemus. “Adversus omnium sic insanientium animos, gerere se pro cuiusque natura necessarium est. Quorundam enim varii metus levandi sunt, sicut in homine praedivite famem timente incidit, cui subinde falsae haereditates nunciabantur. Quorundam audacia coercenda est, sicut in his fit, in quibus continendis plagae quoque adhibentur. Quorundam etiam intempestivus risus objurgatione et minis prohibendus est. Quorundam discutiendae tristes cogitationes, ad quod symphoniae et cymbala strepitusque proficiunt. Saepius tamen assentiendum quam repugnandum est; paulatimque, et non evidenter, ab his, quae stulte dicuntur, ad meliora mens abducenda, in-

H

terdum

terdum etiam elicienda ipsius intentio, ut sit in hominibus studiosis literarum, quibus liber legitur, aut recte, si delectantur, aut perperam, si id ipsum eos offendit. Emendando enim advertere animum incipiunt. Quinetiam recitare, si qua meminerant, cogendi sunt. Ad cibum quoque quosdam non desiderantes reduxerunt hi, qui inter epulantes eos collocaverunt."

In alio loco item proposuit, 'Removendi terrores, et potius bona spes efferenda, quaerenda delectatio ex fabulis ludisque, quibus maxime capi sanus affueverat, laudanda, si qua sunt, ipsius opera, et ante oculos ejus ponenda; leviter objurganda vana tristitia; subinde admonendus, in his ipsis rebus, quae sollicitant, cur non potius laetitiae quam solitudinis causa sit?

Secunda indicatione persoluta, restat, ut ad tertium medendi consilium transeamus.

3tia, Si torpor, qui morbum constituit, ex mutationibus, quas, secundum naturae leges, corpora nostra subire coguntur, oritur, manifesto constat, quod multo difficilius sit, eum debellare, quam debilitatem vel atoniam, quae dyspepsiam sequuntur. Si vero torpor ingenuus ab externa causa, uti labore gravi, simul ac intenso frigore

frigore admoto, augeatur, movendo talia modif-
que jamjam proferendis valde imminui possit.

Si aeger strictiori siccoque corpore est, et
plaga in frigida manet, emigrare, uti prius prae-
cipimus, debet. Calida coeli temperies non so-
lum ex interioribus ad superficiem corporis ex-
ternam sanguinem promovet, quod in curatione
hypochondriasis summopere exoptandum est, sed
calor etiam vim vitalem systematis incitat, et in-
de sensibilitas irritabilitasque ejus augentur, quod
incolis hujusce insulae tempore aestivo comper-
tum habetur. Si aegri angustia rerum illum a
domo discedere impediat, balneum calidum, in
quo subinde descendere debet, et fovens amic-
tus ac frictio corporis, commodum transmigrati-
onis quodammodo supplere possint; his omnibus
exercitationes supra memoratae adjungantur.

Ad imminuendum torporem, seu irritabilitatem
ductus alimentaris augendam, tepidi liquores com-
mode adhibentur; calor illorum ei, qui in syste-
mate ipso generatur, additus, et per vim rela-
xantem emollientemque, irritabilitatem et mobi-
lilitatem, praecipue illius partis cui admoventur,
adaugent, et sic vota nostra secundant. Ad eun-
dem finem enemata terebinthinata tepida subinde
in intestina immittantur; terebinthus vi stimu-
lanti

DE HYPOCHONDRIASI.

lanti gaudet, quae diu post exhibitionem permanet, quare intestinis torpore laborantibus valde prodest, insuper, ea, quae directe stimulant, in usum alleganda sunt. Quamvis haecce irritabilitatem ventriculi augere existimentur, solummodo dum in eo continentur; tamen, si mediocri copia et subinde assumuntur, effectus haud cito evanescentes edunt, stabilisque ex eorum usu rite ordinato non raro recuperatur irritabilitas; huc tendunt vina meracissima et probe fermentata, praecipue ab Hispania et Lusitania allata; sed, si forte acecant, et inde ventriculum noceant, aegrum oportet ab iis penitus abstinere; et cum res sic se habuerit, spiritus tenuiores, vulgo *Brandy* vel *Rum*, aqua admodum diluti, propinandi sunt. Illa cerevisiae species Londinensis, *Porter* Anglice dicta, quae diu cadis condita est, pro potu ordinario haud inepta est. Cibus ex regno animali, quia non acecit, facilius concoquitur, et majorem ventriculo stimulum praebet, quam vegetabilia, eligendus est. Nequaquam autem intelligendum est, vegetabilia semper et penitus effugienda esse, sed parca manu exhibenda esse. His adjiciantur condimenta ordinaria, sal marinus, nempe, sinapi, piper, radix raphanus, et similia,

similia, quorum omnia, motum peristalticum ciendo, digestionem adjuvant.

Postremo, illa stimulantia, quae medicamenta strictius nuncupantur, aromatica praecipue sunt, uti cortex cinnamomi, canella alba, nux moschata; hae vero variis modis exhibentur, forma, scilicet, tincturae, spiritus vel aquae stillatitiae, vel electuarii, porro, spiritus volat. aromat. spirit. lavend. comp. sal volat. c. c. aqua picea, et talia, in gratissimis idoneisque formulis adhibenda sunt. Pernecessarium est a lenioribus stimulantibus incipere, vel ea primo saltem parvis dosibus administrare; item, saepius eorum intermittere usum, alia denique pro aliis invicem mutare; talis etenim corporis humani natura est, ut stimulantia, si non eorum doses indies augmentur, exoptatos non edunt effectus; quocirca, si a fortissimis primo incipiatur, commodum ex auctis dosibus proveniens pervertitur; porro, consuetudo eidem stimulo diu et saepe iterato insensiliora tandem corpora reddit; hinc oritur necessitas ejusdem medicamenti exhibitionem intermittendi. Postremo, licet stimulantia sine intermissionibus adhibeantur, tamen, si speciebus sunt diversis, vires eorum diutius, quam stimuli unius generis, pari modo usitati, manebunt; sic praebetur occasio illa
subinde

subinde majori commodo alternatim administrandi.

De plerisque modis, qui ad corporis irritabilitatem restaurandam accommodantur, jam diximus; nostra igitur refert de illis, quae ad animum ex torpore et dejectione suscitandum symbolum conferant, pauca in medium proferre; sed de his sub indicatione secunda locuti sumus. Hic vero abs re foret addere, quod talia esse debent, quae animum jucundum et hilarem reddere valent; ad huncce finem assequendum aeger in consortia venustorum atque lepidorum, praecipue sexus sequioris, dummodo probis moribus imbuuntur, inire debet; frui etiam oportet oblectamentis ludisque publicis; chartulas vero lusorias, ludosque tesserarios, et tales qui enixam animi intentionem, et simul unicam seriem cogitationum exigunt, assidue evitare necesse est.

Uti corpori stimulantia, sic animo oblectamenta, mediocriter adhibita, intermissa, necnon subinde mutata, competunt.

Ad portum exoptatum jam tandem feciliter appulsus, lubentissime Professoribus hujus academiae, jure celeberrimis, ob eorum beneficia mihi largiter collata, gratias quam maximas reddo: Summa semper felicitate fruuntur. Nec hanc
occasionem

occasionem praetermittere oportet, palam gratias agendi eruditissimo Doctori Duncan, qui de me semper quam optime meritus est. Valeant etiam socii mei perdilecti, quorum amicitiae, eruditisque consortiis, per multa adjumenta in studiis profouendis, gratus accepta refero.

F I N I S.

En el año de mil ochocientos y tres
el día de mayo del presente año
en la ciudad de México a las once de la mañana
se celebró una junta pública en el salón de
cuerpos de la Universidad de México para
deliberar sobre el proyecto de ley que
se propone para la reorganización de
los tribunales de justicia de la Federación.

Asistieron a la junta los señores
doctores don Juan María Gutiérrez
y don Manuel de la Cruz, quienes
exponen el proyecto de ley y dan
cuenta de la discusión que se ha
celebrado en el seno de la Academia
de Jurisprudencia y Legislación.

Después de haberse leído el proyecto
de ley y de haberse oído el dictamen
de la Academia, se procedió a la
discusión de los artículos que lo
componen.

El primer artículo trata sobre la
reorganización de los tribunales de
justicia de la Federación, y se
proponen varias modificaciones que
tienen por objeto simplificar el
procedimiento judicial y reducir los
costos de la administración de justicia.

El segundo artículo trata sobre la
reorganización de los tribunales de
justicia de los Estados, y se proponen
también varias modificaciones que
tienen por objeto simplificar el
procedimiento judicial y reducir los
costos de la administración de justicia.

El tercer artículo trata sobre la
reorganización de los tribunales de
justicia de los Municipios, y se proponen
también varias modificaciones que
tienen por objeto simplificar el
procedimiento judicial y reducir los
costos de la administración de justicia.

Después de haberse discutido los
artículos que componen el proyecto
de ley, se procedió a la votación
sobre cada uno de ellos.

Los resultados de la votación son
los siguientes: el primer artículo
fue aprobado por mayoría; el
segundo artículo también fue
aprobado por mayoría; y el tercer
artículo fue rechazado por mayoría.

En consecuencia, el proyecto de ley
que se propone para la reorganización
de los tribunales de justicia de la
Federación, los Estados y los
Municipios, no será aprobado.

GEORGIO DEMPSTER,

De DUNNICHEN,

ARMIGERO,

Cujus nomen,

Omnibus qui id norunt,

Morum comitatem miram, suavitatem benignissimam,

Erga amicos suos animum fidelem,

Integritatem ac facundiam senatoriam,

Amorem patriae intemeratum,

Erga humanum genus benevolentiam summam,

designat et designabit;

Hoc opusculum, qualecunque sit,

Sacrum esse voluit

A U C T O R.

GEORGIO DEMPSTER,

DE DUNKERQUE,

Mr. Kerr

Comptes et bilans

with Comptes from the

Author

Les hommes sont éternellement humains

de la vie et de la mort

Hoc opusculum, quodcumque sit,

Sacrum esse voluit

A. U. G. T. O. R.

